

EBA/GL/2024/14

---

14. november 2024

Suunised

---

sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide kohta, millega tagatakse liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamine

1. Järgimis- ja teatamiskohustused

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantsasutused võtma mis tahes meetmeid, et neid suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse EBA seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk selle kohta, kuidas tuleks Euroopa Liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma tavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalveprotsesse) ka siis, kui suunised on ette nähtud eelkõige finantseerimisasutustele.

Teatamisnõuded

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le kuupäevaks 11.04.2025, kas nad järgivad või kavatsevad järgida neid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleb saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite EBA/GL/2024/14. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teatada.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu ja kohaldamisala

5. Käesolevates suunistes täpsustatakse sise-eeskirjad, menetlused ja kontrollid, mida finantseerimisasutused, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2013/36/EL, direktiivi (EL) 2015/2366 ja direktiivi 2009/110/EÜ kohaselt reguleerimist ja järelevalvet, peaksid kehtestama vastavalt direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikele 1, direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 11 lõikele 4 ja direktiivi 2009/110/EÜ artikli 3 lõikele 1, et tagada liidu ja riiklike piiravate meetmete tõhus rakendamine.

Adressaadid

6. Suunised on adresseeritud järgmistele asutustele:
- (i) pädevad asutused, nagu on määratletud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punkti 2 alapunktis i viidatud seadusandlikes aktides;
  - (ii) pädevad asutused, nagu on määratletud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punkti 2 alapunktis vi seoses direktiiviga (EL) 2015/2366 ja direktiiviga 2009/110/EÜ;
  - (iii) finantseerimisasutused, mille suhtes kohaldatakse eeskirju ja järelevalvet vastavalt direktiivile 2013/36/EL, direktiivile (EL) 2015/2366 ja direktiivile 2009/110/EÜ.
7. Pädevad asutused, kes vastutavad finantseerimisasutuste poolt liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamise tagamiseks vastu võetud sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide hindamise eest kooskõlas riigisisese õigusraamistikuga, võivad selliste sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide hindamisel viidata käesolevatele suunistele.

Määratlus

Kui ei ole sätestatud teisiti, kasutatakse kõiki direktiivis 2013/36/EL, direktiivis (EL) 2015/2366 ja direktiivis 2009/110/EL kasutatud ja määratletud termineid käesolevates suunistes samas tähenduses. Lisaks kasutatakse suunistes järgmisi mõisteid.

Piiravad meetmed

direktiivi (EL) 2024/1226 artikli 2 punktis 1 määratletud liidu piiravad meetmed ja liikmesriikide poolt kooskõlas nende riigisisese õiguskorraga vastu võetud riigisiseseid piiravad meetmed (ulatuses, milles neid kohaldatakse finantseerimisasutuste suhtes).

---

3. Rakendamine

Kohaldamiskuupäev

8. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse alates 30. detsembrist 2025.

4. Suunised sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide kohta, millega tagatakse liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamine

---

Üldsätted

1. Finantseerimisasutused peaksid tuvastama ja hindama, mis nende ärivaldkonnad on eriti haavatavad või avatud piiravatele meetmetele ja piiravatest meetmetest kõrvalehoidmisele. Selle alusel peaksid nad kehtestama, rakendama ja säilitama ajakohaseid eeskirjad, menetlused ja kontrollid, et tagada piiravate meetmete režiimide tõhus järgimine.
2. Need eeskirjad, menetlused ja kontrollid peaksid olema tõhusad ning proportsionaalsed finantseerimisasutuse suuruse, olemuse ja keerukusega ning tema piiravate meetmetega seotud riskipositsiooniga.

4.1 Juhtimisraamistik ja juhtorgani roll

3. Finantseerimisasutused peaksid kehtestama juhtimisraamistiku, et tagada piiravate meetmete rakendamise eeskirjade, menetluste ja kontrollide asjakohasus ja tõhus rakendamine.
4. Finantseerimisasutuse juhtorgan peaks vastutama finantseerimisasutuse piiravate meetmete järgimise strateegia heakskiitmise ja selle rakendamise järelevalve eest piiravate meetmete rakendamise tagamiseks vajalike eeskirjade, menetluste ja kontrollide kaudu. Kõik juhtorgani liikmed peaksid olema teadlikud finantseerimisasutuse avatusest piiravatele meetmetele ja tema haavatavusest piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise suhtes.
5. Kui finantseerimisasutuse tegevust juhib üks isik, võib see isik määrata kõrgema juhi täitma juhtorgani ülesandeid vastavalt punktile 4.
6. Kui finantseerimisasutus on direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punktis 9 ja punktis 11 määratletud kontserni emaettevõtja, peaks emaettevõtja² juhtorgan tagama, et igal juhtorganil, äriliinil ja siseüksusel, sealhulgas kontserni tütarettevõtjate sisekontrolli igal funktsioonil on vajalik teave piiravate meetmete järgimiseks. Lõplikult vastutab piiravate meetmete järgimise eest kontserni iga üksus.

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ.

7. Kui finantseerimisasutus on kontserni emaettevõtja, peaks emaettevõtja juhtorgan tagama, et kontserni tütarettvõtjad hindavad oma piiravate meetmete riskipositsiooni vastavalt punktis 4.2 sätestatuga kooskõlastatud viisil ja ühise metoodika alusel, mis kajastab kontserni eripärasid.

4.1.1 Järelevalvefunktsiooni täitva juhtorgani roll

8. Järelevalvefunktsiooni täitev juhtorgan peaks vastutama finantseerimisasutuse poolt punkti 4.3 kohaselt piiravate meetmete järgimiseks kehtestatud sisekontrolli- ja juhtimisraamistiku järelevalve ja seire eest, et tagada selle tõhusus.
9. Lisaks suunistes EBA/GL/2021/05³ sätestatud sätetele peaks finantseerimisasutuse juhtorgan oma järelevalvefunktsiooni täitmisel:
  - a. saama vastavalt punktile 4.2 viimaste piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise tulemuste teavet;
  - b. jälgib ja kontrollib sisekontrolli funktsiooni kaudu, mis ulatuses on piiravate meetmete eeskirjad ja menetlused vastavalt punktile 4.3 piisavad ja tõhusad, arvestades finantseerimisasutusele kehtestatud piiravate meetmete ja piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise riski, ning võtab asjakohased meetmed, et tagada vajaduse korral parandusmeetmete võtmine;
  - c. hindab vähemalt kord aastas piiravate meetmete järgimise funktsiooni, sealhulgas sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide tõhusat toimimist, sealhulgas piiravate meetmete järgimiseks eraldatud inim- ja tehniliste ressursside asjakohasust.
10. Kui finantseerimisasutus on kontserni emaettevõtja, peaks selle emaettevõtja juhtorgan täitma kõiki punktis 9 viidatud ülesandeid ka kontserni tasandil. Lõplikult vastutab piiravate meetmete järgimise eest kontserni iga üksus.

4.1.2 Juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani roll

11. Lisaks suunistes EBA/GL/2021/05 sätestatud sätetele peaks finantseerimisasutuse juhtorgan oma juhtimisfunktsiooni täitmisel:
  - a. tagama, et teda teavitatakse viimase piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise tulemustest vastavalt punktile 4.2;
  - b. võtma vastu asjakohase riskijuhtimisraamistiku ja sisekontrollisüsteemi, mis on piisavalt sõltumatu kontrollitavast äritegevusest;
  - c. kinnitama eeskirjad, menetlused ja kontrollid, mis on proportsionaalsed finantseerimisasutuse piiravate meetmete riskipositsiooniga ja piisavad, et tagada finantseerimisasutuse vastavus piiravatele meetmetele;
  - d. tagama finantseerimisasutuses piiravate meetmete järgimiseks vajalike protsesside tõhus rakendamine;

---

³ Suunistes EBA/GL/2021/05 direktiivi 2013/36/EL kohase sisejuhtimise kohta.

- e. rakendama organisatsiooni- ja tegevusstruktuuri, mida on vaja juhtorgani poolt vastu võetud piiravate meetmete strateegia tõhusaks järgimiseks;
  - f. tagama, et piiravate meetmete järgimiseks eraldatud inim- ja tehnilised ressursid on asjakohased ja proportsionaalsed piiravate meetmetega, millega puutuvad kokku finantseerimisasutused;
  - g. kui tegevusülesanded seoses piiravate meetmete järgimisega antakse allhanke korras, tagama, et need korraldused on kooskõlas suunistega EBA/GL/2019/02⁴, ning saavad teenuseosutajalt korrapäraselt aruandeid süsteemi tõhususe kohta, et teavitada juhtorganit.
12. Kui finantseerimisasutus on kontserni emattevõtja, peaks selle emattevõtja juhtorgan tagama, et kõiki punktis 11 viidatud ülesandeid täidetakse ka tütarettvõtjate tasandil ning kehtestatud eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas kontserni menetluste ja eeskirjadega, kohaldatava riikliku õigusega lubatud ulatuses.

4.1.3 Piiravate meetmete järgimise eest vastutava kõrgema töötaja roll

4.1.3.1 Kõrgema töötaja määramine

13. Finantseerimisasutused peaksid määrama kõrgema töötaja, kes vastutab punktides 19–21 sätestatud funktsioonide ja ülesannete täitmise eest. Juhtorgan peaks tagama, et kõrgem töötaja teab ja mõistab piiravaid meetmeid, et täita oma ülesandeid tõhusalt.
14. Juhtorgan võib määrata selle rolli kõrgemale töötajale, kellel juba on muid ülesandeid või funktsioone finantseerimisasutuses (nt rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise vastavuskontrolli eest vastutav isik või vastavuskontrolli juht), kui:
- a. see on põhjendatud finantseerimisasutuse suuruse ja keerukusega ning piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise tulemusega;
  - b. see ei mõjuta nimetatud kõrgema töötaja võimet täita tõhusalt oma kohustusi või ülesandeid ning
  - c. selline ülesannete kombinatsioon ei tekita huvide konflikte, näiteks konflikte sellele töötajale antud operatiiv- ja kontrolliülesannete vahel.
15. Juhtorgan peaks võimaldama kõrgemal töötajal määrata ja delegeerida punktides 19–21 sätestatud ülesandeid teistele töötajatele, kes tegutsevad tema juhtimisel ja järelevalve all, kui lõplik vastutus nende ülesannete tegeliku täitmise eest jääb kõrgemale töötajale.
16. Olenemata institutsionaalsest korraldusest peaksid finantseerimisasutused tagama, et:
- a. kõrgem töötaja suudab koordineerida ja teha tõhusat koostööd sisekontrolli funktsioonidega ning

---

⁴ Suunised EBA/GL/2019/02 allhankekorralduse kohta, mis asendatakse suunistega EBA/GL/XXXX/XX kolmandate isikute riskide usaldusväärse juhtimise kohta.

- b. kõrgem töötaja suudab anda aru juhtimis- ja järelevalvefunktsiooni täitvale juhtorganile ning tal on sellele otsene juurdepääs.

17. Kui finantseerimisasutus kuulub konsolideerimisgruppi, peaks emattevõtjana tegutseva finantseerimisasutuse juhtorgan määrama konsolideerimisgrupi tasandi kõrgema töötaja.

4.1.3.2 Kõrgema töötaja roll

18. Kõrgem töötaja peaks koostama, kehtestama ja säilitama eeskirjad, menetlused ja kontrollid, mis on piisavad, et tagada finantseerimisasutuse vastavus piiravatele meetmetele, ja mis on proportsionaalsed finantseerimisasutuse piiravate meetmete riskipositsiooniga.

19. Kõrgem töötaja peaks:

- a. võtma vajalikud meetmed, et tagada vastavus punktile 4.2, mis käsitleb piiravate meetmete riskipositsiooni hindamist;
- b. võtma vajalikud meetmed, et tagada vastavus punktile 4.3, mis käsitleb tõhusate piiravate meetmete eeskirju ja menetlusi;
- c. andma juhtorganile korrapärast ja piisavat teavet, mis võimaldab tal täita punktides 4.1.1 ja 4.1.2 määratletud ülesandeid. Juhtorganile antav teave peaks sisaldama vähemalt järgmist:
  - i) finantseerimisasutuse piiravate meetmete riskipositsiooni muutused ja finantseerimisasutuse piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise tulemused;
  - ii) piiravate meetmete režiimide muutused ja nende mõju finantseerimisasutusele;
  - iii) statistika ja teave seoses järgmisega:
    - genereeritud hoiatusteadete arv;
    - analüüsi ootavate hoiatusteadete arv;
    - piiravate meetmete rakendamiseks pädevale riiklikule asutusele⁵ ja/või pädevale järelevalveasutusele kohaldatavate õigusaktide kohaselt esitatud aruannete arv;
    - tõese positiivse vaste ja piiravate meetmete rakendamiseks pädevale riiklikule asutusele ja/või pädevale järelevalveasutusele kohaldatavate õigusaktide kohaselt esitatud teavituse vaheline keskmine aeg;
    - finantseerimisasutuses hoitavate külmutatud rahaliste vahendite ja külmutatud majandusressursside⁶ väärtus ning nende varade olemus;
  - iv) teave inim- ja tehniliste ressursside ning nende piisavuse kohta, arvestades finantseerimisasutuse piiravate meetmete riskipositsiooni;
  - v) finantseerimisasutuse piiravate meetmete eeskirjade, menetluste ja kontrolliga seoses tuvastatud puudused või puudujäägid, sealhulgas pädevate asutuste tähelepanekud piiravate meetmete rakendamise eeskirjade, menetluste ja kontrollide järelevalveks;

⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

⁶ Vt direktiivi (EL) 2024/1226 artikli 2 punktid 5 ja 6.

- vi) piiravate meetmete rikkumise ja nendest kõrvalehoidmise juhtumid ning nende rikkumise ja kõrvalehoidmise põhjused;
  - vii) ettepanekud, kuidas käsitleda regulatiivsete nõuete muudatusi või piiravate meetmete riskipositsiooni muudatusi või finantseerimisasutuse piiravate meetmete eeskirjades, menetlustes või kontrollides tuvastatud puudusi või puudujääke ning tuvastatud piiravate meetmete rikkumise ja nendest kõrvalehoidmise juhtumeid.
- d. teatama kõigist piiravate meetmete rikkumistest asjakohastele riiklikele asutustele, kes on pädevad rakendama piiravaid meetmeid, ja/või pädevale järelevalveasutusele, nagu nõutakse kohaldatavates õigusaktides;
- e. tegema tõhusat ja konstruktiivset koostööd asjaomaste riiklike asutustega, kes on pädevad piiravate meetmete rakendamiseks, ja pädeva järelevalveasutusega, nagu nõutakse kohaldatavate õigusaktidega.
20. Kui finantseerimisasutus kuulub konsolideerimisgruppi, peaks konsolideerimisgrupi tasandi kõrgem töötaja hindama asjakohaste piiravate meetmete järgimise eeskirjade, menetluste ja kontrollide tõhusust filiaalides, tütarettevõtjates, vahendajates, turustajates ja agentides, kui asjakohane. Lõplikult vastutab piiravate meetmete järgimise eest kontserni iga üksus.
21. Kõrgem töötaja peaks tegema koolitusprogrammi ettevalmistamise ja rakendamise järelevalvet, nagu on kirjeldatud punktis 4.4.

4.2 Piiravate meetmete rakendamise riskipositsiooni hindamine

22. Finantseerimisasutuste sisemenetlused peaksid hõlmama piiravate meetmete hindamist, et mõista, kui palju on nende äritegevuse iga valdkond avatud piiravatele meetmetele ja haavatav piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise suhtes.
23. Piiravate meetmete riskipositsiooni hindamine peaks võimaldama finantseerimisasutustel tuvastada ja hinnata järgmist:
- a. mis piiravate meetmete režiime nende suhtes kohaldatakse;
  - b. piiravate meetmete rakendamata jätmise tõenäosus;
  - c. piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise tõenäosus;
  - d. piiravate meetmete rikkumise mõju ning
  - e. järgmised riskitegurid:
    - a) geograafiline risk, sealhulgas:
      - i. kus finantseerimisasutus tegutseb, st jurisdiktsioonid ja territooriumid, kus finantseerimisasutus on asutatud või tegutseb;
      - ii. kui palju on need jurisdiktsioonid ja territooriumid avatud piiravatele meetmetele või on teada, et neid kasutatakse piiravatest meetmetest kõrvalehoidmiseks;
      - iii. tehingute päritolu ja sihtkoht.

- b) kliendirisk, sealhulgas:
- i. klientide, ja kui asjakohane, nende tegelike kasusaajate ning kontrollivate aktsionäride sidemed riikidega, mille suhtes on kehtestatud piiravad meetmed seda riiki mõjutava olukorra tõttu või mille kohta on teada, et neid kasutatakse piiravatest meetmetest kõrvalehoidmiseks;
  - ii. klientide arv, klientide liik ja nende keerukus, näiteks tegeliku kasusaaja tuvastamise probleemid;
  - iii. kliendibaasi tegevus ja tegevuse keerukus, sealhulgas seosed tööstusharude või sektoritega, mille suhtes võidakse kohaldada majandus- või muid piiravaid meetmeid, samuti tehingute sagedus ja liigid.
- c) toodete ja teenuste risk, sealhulgas:
- i. finantseerimisasutuse toodete ja teenuste olemus;
  - ii. kui palju tekitab nende toodete ja teenuste pakkumine finantseerimisasutuse jaoks piiravate meetmete rikkumise ja piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise riski.
- d) tarnekanalite risk, sealhulgas kas vahendajate, agentide, kolmandate isikute, korrespondentpangandussuhete või muude tarnekanalite kasutamine tekitab nõrkusi, sealhulgas järgmise kaudu:
- i. piiratakse finantseerimisasutuse läbipaistvust asjaosalistele;
  - ii. finantseerimisasutus muudetakse sõltuvaks kolmandate isikute sõelumisprotsessidest;
  - iii. suurendatakse finantseerimisasutuse avatust geograafilistele riskidele, sest nad tegutsevad või asuvad riikides, mille suhtes on kehtestatud piiravad meetmed olukorra tõttu, mis mõjutab seda riiki või riike, mida teadaolevalt kasutatakse piiravatest meetmetest kõrvalehoidmiseks.
24. Punktis 22 viidatud hindamine peaks põhinema piisavalt mitmekesistel teabeallikatel, sealhulgas vähemalt järgmistel:
- a. teave, mis on saadud finantseerimisasutuse kliendi suhtes rakendatavate hooldusmeetmete kohaldamise raames kooskõlas direktiivi (EL) 2015/849 artikli 13 sätetega;
  - b. rahvusvahelistelt organitelt, valitsustelt, riiklikelt pädevatelt asutustelt, sealhulgas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutustelt, rahapesu andmebüroodelt ja õiguskaitseasutustelt saadud teave, näiteks ajakohased tüpoloogiad seoses piiravatest meetmetest kõrvalehoidmisega;
  - c. usutavatest ja usaldusväärsetest avalikest allikatest saadud teave, näiteks teated mainekates ajalehtedes ja muudes usaldusväärsetes meediaväljaannetes;

- d. usutatavelt ja usaldusväärsetelt kaubandusorganisatsioonidelt saadud teave, näiteks riskiaruanded
  - e. kui kättesaadav, siis varasemate piiravate meetmete hoiatusteadete analüüs tõeste positiivsete ja valepositiivsete vastete kohta, et tuvastada olukorrad, kus tõesed positiivsed vasted on kõige tõenäolisemad.
25. Piiravate meetmete kohaldamise riskipositsiooni hindamisel peaksid finantseerimisasutused kaalutlema, kas nende kliendiandmebaasi ja varasemate tehingute andmete tagasiulatuv sõelumine võib olla kasulik ja proportsionaalne. See võib olla nii siis, kui finantseerimisasutus on tuvastanud või tal on põhjendatud alus kahtlustada, et tema varasem sõelumissüsteem oli ebapiisav või ebaefektiivne.
26. Finantseerimisasutused peaksid tagama, et nende piiravate meetmete riskipositsiooni hinnang on ajakohane ja asjakohane. Selle saavutamiseks peaksid finantseerimisasutused selle vähemalt kord aastas läbi vaatama ja vajaduse korral ajakohastama. Lisaks peaksid finantseerimisasutused vajaduse korral vaatama läbi oma piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangu järgmistes olukordades:
- a. uute piiravate meetmete vastuvõtmine ja olemasolevate piiravate meetmete olulised muudatused;
  - b. enne uute toodete pakkumist, uute toodete edastamiskanalite pakkumine, uute kliendirühmade teenindamine, uutesse geograafilistesse piirkondadesse sisenemine;
  - c. asutuse tegevusprofiili, kliendibaasi, organisatsioonistruktuuri või ärimudeli olulised muudatused;
  - d. piiravate meetmete rakendamata jätmise ja piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise tuvastamine, millega ilmneb, et piiravate meetmetega riskipositsiooni hinnang ei ole asjakohane;
  - e. finantseerimisasutuse või sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide järelevalve eest vastutava pädeva asutuse tuvastatud puudused olemasolevates piiravate meetmete riskihinnangus, et tagada liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamine.
27. Finantseerimisasutused peaksid dokumenteerima oma piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise ja läbivaatamise meetodika ning hindamise tulemused ning tegema need taotluse korral kättesaadavaks oma pädevale asutusele.
28. Kui finantseerimisasutus on kontserni emaettevõtja, peaks kontserni juhtorgan tagama, et kontserni tüdarettevõtjad hindavad oma riskipositsiooni koordineeritult ja ühise meetodika alusel, arvestades samas oma eripära.

4.3 Piiravate meetmete eeskirjade, menetluste ja kontrollide jätkuva tõhususe tagamine

29. Et olla tõhus, peaksid finantseerimisasutuse piiravate meetmete rakendamise eeskirjad, menetlused ja kontrollid võimaldama tal viivitamata täielikult ja nõuetekohaselt rakendada kõiki kohaldatavaid piiravaid meetmeid.

30. Eeskirjad, menetlused ja kontrollid peaksid hõlmama vähemalt järgmist:

- a. protsessid, millega tagatakse, et finantseerimisasutustel on kohaldatavate piiravate meetmete kohta kogu ajakohane teave;
- b. protsessid, millega tagatakse kohaldatavate piiravate meetmete loetelude ja nõuete ajakohastamine kohe jõustumisel;
- c. protsessid, millega tagatakse, et piiravate meetmete riskipositsiooni hinnang on jätkuvalt asjakohane ja ajakohane;
- d. protsessid, millega tagatakse, et eeskirjad, menetlused ja kontrollid on vastavuses piiravate meetmete riskipositsiooni hinnanguga;
- e. protsessid, millega tagatakse, et piiravate meetmete eeskirjad ja menetlused:
  - i. vaadatakse korrapäraselt läbi;
  - ii. muudetakse ja ajakohastatakse korrapäraselt, kui vaja;
  - iii. rakendatakse tõhusalt ja
  - iv. on kavandatud nii, et need käivitaksid pärast puuduste avastamist vajalikud meetmed.
- f. menetlused, mille alusel hakatakse viivitamatult uurima kõiki võimalikke vasteid;
- g. tõeste positiivsete vastete korral menetlused, mis käivitavad järelmeetmed, et tagada vastavus kohaldatavatele piiravatele meetmetele, sealhulgas kohese tagasilükkamise peatamine või külmutamine, ning teatamine piiravate meetmete rakendamiseks pädevatele riiklikele asutustele või pädevale järelevalveasutusele, nagu on nõutud kohaldatavates õigusaktides, nende asutuste või kohaldatavate piiravate meetmete määruuses sätestatud tähtaegade jooksul;
- h. dokumenteeritud sisekorraldus, milles on selgelt sätestatud ülesanded ja vastutus seoses piiravate meetmetega, sealhulgas tegevuse edasiandmise korral;
- i. muud aspektid, nagu on täpsustatud suunistes EBA/GL/2024/15 sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide kohta, et tagada määruse (EL) 2023/1113 kohaste piiravate meetmete rakendamine.

4.4 Koolitus

31. Finantseerimisasutused peaksid oma töötajaid korrapäraselt koolitama, et tagada, et nad on ja on jätkuvalt teadlikud järgmisest:

- a. kohaldatavad piiravad meetmed;
- b. piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise tulemused ning
- c. eeskirjad, menetlused ja kontrollid, et järgida kohaldatavaid piiravaid meetmeid.

32. Koolitus peaks olema kohandatud töötajatele ja nende konkreetsele rollile. See peaks olema õigeaegne ja piisav, et võimaldada finantseerimisasutusel järgida piiravaid meetmeid. Konsolideerimisgrupi piires võib seda tegevust täielikult või osaliselt teha emaettevõtja.
33. Finantseerimisasutused peaksid dokumenteerima oma koolituskava ja olema taotluse korral valmis tõendama pädevale asutusele, et nende koolitus on piisav ja tõhus.

EBA/GL/2024/15

---

14. november 2024

Suunised

---

sise-eeskirjade, -menetluste
ja -kontrollide kohta, millega tagatakse
määruse (EL) 2023/1113 kohaste liidu ja
riiklike piiravate meetmete rakendamine

1. Järgimis- ja teatamiskohustused

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010⁷ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused, makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse EBA seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk selle kohta, kuidas tuleks Euroopa Liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on suunatud eelkõige finantseerimisasutustele.

Teatamisnõuded

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama hiljemalt 11.04.2025 EBA-le, kas nad järgivad või kavatsevad järgida neid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleb saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite EBA/GL/2024/15. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teatada.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

---

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu ja kohaldamisala

5. Käesolevates suunistes täpsustatakse sise-eeskirjad, menetlused ja kontrollid, mida makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid kehtestama, et tagada liidu ja riiklike piiravate meetmete tõhus rakendamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2023/1113 määratletud raha- ja krüptovaraülekannete tegemisel⁸.

Adressaadid

6. Suunised on adresseeritud järgmistele asutustele:
- a. makseteenuse pakujate ja krüptovarateenuse osutajate järelevalve eest vastutavad pädevad asutused, kes täidavad määrusest (EL) 2023/1113 tulenevaid kohustusi.
  - b. määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 1 määratletud finantseerimisasutused, mis on määruse (EL) 2023/1113 artikli 3 punktis 5 määratletud makseteenuse pakkujad ja määruse (EL) 2023/1113 artikli 3 punktis 15 määratletud krüptovarateenuse osutajad.

---

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1113, mis käsitleb rahaülekannetes ja teatavates krüptovaraülekannetes edastatavat teavet ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 (uuesti sõnastatud) (ELT L 150, 9.6.2023, lk 1).

Mõisted

7. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määruses (EL) 2023/1113 kasutatud ja määratletud mõistetel sama tähendus ka käesolevates suunistes. Peale selle kasutatakse siin suunistes järgmisi mõisteid.

Piiravad meetmed	direktiivi (EL) 2024/1226 artikli 2 punktis 1 määratletud liidu piiravad meetmed ja liikmesriikide poolt kooskõlas nende riigisisese õiguskorraga vastu võetud riigisiseseid piiravad meetmed (ulatuses, milles neid kohaldatakse finantseerimisasutuste suhtes).
Sihipärased finantssanktsioonid	nii varade külmutamine kui ka keeld teha rahalisi vahendeid või muud vara otse või kaudselt kättesaadavaks nimekirja kantud isikute ja ettevõtjate kasuks vastavalt ELi lepingu artikli 29 alusel vastu võetud nõukogu otsustele ning ELi toimimise lepingu artikli 215 alusel vastu võetud nõukogu määrustele.
Valdkondlikud piiravad meetmed	piiravad meetmed, näiteks relvade ja nendega seotud seadmete embargod või majandus- ja finantsmeetmed (nt impordi- ja ekspordipiirangud ning teatud teenuste, näiteks pangandusteenuste osutamise piirangud).

3. Rakendamine

Kohaldamiskuupäev

8. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse alates 30. detsembrist 2025.

4. Suunised sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide kohta, millega tagatakse määruse (EL) 2023/1113 kohaste liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamine

---

Üldsätted

1. Makseteenuse pakkujad ja krüptovareteenuse osutajad peaksid kehtestama eeskirjad, menetlused ja kontrollid, et suudaksid järgida piiravaid meetmeid. Sellised eeskirjad, menetlused ja kontrollid peaksid järgima suuniseid EBA/GL/2024/14 sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide kohta, et tagada liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamine.
2. Need eeskirjad, menetlused ja kontrollid peaksid võimaldama makseteenuse pakkujatel ja krüptovareteenuse osutajatel tuvastada piiravate meetmete subjektid. Samuti peaksid nad võimaldama makseteenuse pakkujatel ja krüptovareteenuse osutajatel võtta vajalikke meetmeid, et tagada, et nad ei tee rahalisi vahendeid või krüptovarasid nimetatud subjektidele kättesaadavaks, nad ei tee finantstehinguid ega osuta teenuseid, mis on piiravate meetmetega keelatud, ning nad ohjavad piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise riske.

4.1 Piiravate meetmetega seotud sõelumine

3. Makseteenuse pakkujad ja krüptovareteenuse osutajad peaksid kehtestama tõhusa sõelumissüsteemi, et usaldusväärselt tuvastada piiravate meetmete sihtmärgid, nagu täpsustatakse punktis 4.4.

4.1.1 Sõelumissüsteemi valik

4. Makseteenuse pakkujad ja krüptovareteenuse osutajad peaksid kohaldatavate piiravate meetmete järgimiseks kasutama oma piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangut, et otsustada, mis sõelumissüsteemi kasutada, või valideerida kasutatavat sõelumissüsteemi. Sõelumissüsteemi tuleks kohandada makseteenuse pakkujate ja krüptovareteenuse osutajate äritegevuse suuruse, laadi ja keerukusega ning nende piiravate meetmetega seotud riskipositsiooniga.
5. Makseteenuse pakkujad ja krüptovareteenuse osutajad peaksid oma sõelumissüsteemi üle otsustades kaalutlema, kas neil on juurdepääs ressurssidele, mida on vaja valitud süsteemi tõhusaks kasutamiseks.

6. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid regulaarselt kontrollima sõelumissüsteemi toimivust, et tagada selle jätkuv tõhusus ning piiravate meetmete eesmärkide usaldusväärne tuvastamine. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid kasutatava sõelumissüsteemi läbi vaatama vähemalt kord aastas ja viivitamata, kui neil on põhjust kahtlustada, et süsteem ei pruugi olla eesmärgipärane.
7. Määruse (EL) 2022/2554 artikli 8 kohaselt peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad mõistma ja dokumenteerima sõelumissüsteemi suutlikkuse ja piirangud. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid suutma pädevale asutusele tõendada, et nende sõelumissüsteem on piisav.

4.1.2 Nimekirjade haldamine

8. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid oma eeskirjades ja menetlustes sätestama piiravad meetmed, mida nad peavad kohaldama.
9. Makseteenuse pakkujatel ja krüptovarateenuse osutajatel peaksid olema eeskirjad ja menetlused, et
  - a. tuvastada, millal võetakse vastu uus piiravate meetmete kogum või kui kehtivat piiravat meetet ajakohastatakse või see tühistatakse;
  - b. ajakohastada oma sisest andmekogumit, mida sõelutakse kooskõlas punktiga 4.1.3 kohe pärast uue piirava meetme jõustumist või olemasoleva piirava meetme ajakohastamist või tühistamist.

4.1.3 Sõelutavate andmete kogumi määratlemine

10. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid oma eeskirjades ja menetlustes määratlema, mis liiki andmeid nad sõeluvad iga piirangumeetme liigi korral, arvestades oma piiravate meetmete riskipositsiooni hindamise tulemust ja piiravaid meetmeid, mida nad peavad kohaldama.
11. Otsustades, mis andmete kogumit tuleb käsitleda sõelumisel vastavalt kohaldatava piirava meetme liigile, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutaja kaalutlema kõiki nende valduses olevaid andmeid oma klientide kohta, sealhulgas teavet, mis on saadud seoses järgmisega:
  - a. kohaldades kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid kooskõlas liidu õigusega ja liidu õigust ülevõtvate riiklike õigusaktidega;
  - b. määruse (EL) 2023/1113 täitmisel.
12. Kooskõlas määruse (EL) 2023/1113 nõuetega peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad hindama, kas nende valduses olevad andmed on piisavalt täpsed, ajakohased ja üksikasjalikud, et määrata, kas ülekande osapoole, tema tegeliku kasusaaja või kelle tahes isiku suhtes, kes väidab end olevat või on volitatud tegutsema tema nimel, kohaldatakse piiravaid meetmeid.

13. Et vältida korduvaid valehoiatusteateid füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse kohta, kelle suhtes ei kohaldata piiravaid meetmeid, kuid kes on olemasoleva sõelumissüsteemi abil sellistena ekslikult tuvastatud, võivad makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad otsustada lisada sellised isikud konkreetse sisenimekirja (nn valgesse nimekirja lisamine). Sellise otsuse põhjused tuleb dokumenteerida. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid selle nimekirja läbi vaatama kohe pärast uue või muudetud piirava meetme jõustumist või kui kliendiandmed on muutunud.

4.1.4 Kliendibaasi sõelumine

14. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid oma eeskirjades ja menetlustes sätestama, kuidas nad sõeluvad oma kliendibaasi.
15. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid kogu oma klientide andmebaasi korrapäraselt sõeluma ja määrama klientide sõelumise sageduse, lähtudes oma piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangust.
16. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid siseotsuses sätestama käivitavad sündmused, kui nende klientide sõelumine peaks alati toimuma, ning hoidma selliseid otsuseid ajakohasena. Need mehhanismid peaksid hõlmama vähemalt järgmist:
  - a. olemasolevate nimetuste või piiravate meetmete muutmine, uus määramine või uue piirava meetme jõustumine;
  - b. kliendi vastuvõtmisel või enne ärisuhte loomist;
  - c. kui olemasoleva kliendi andmetes toimuvad olulised muudatused, näiteks muutub nimi, elukoht, kodakondsus või äritegevus;
  - d. kui on põhjendatud alus kahtlustada, et klient või kes tahes isik, kes väidab end olevat või on volitatud tegutsema kliendi nimel, püüab piiravatest meetmetest kõrvale hoida.
17. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid kooskõlas kohaldatavate piiravate meetmetega sõeluma vähemalt järgmist klienditeavet:
  - a. füüsilise isiku korral:
    - a. ees- ja perekonnanimi selliste andmete originaalvormis ja/või transliteratsioonina ning
    - b. sünniaeg.
  - b. juriidilise isiku korral: juriidilise isiku nimi selliste andmete originaalvormis ja/või transliteratsioonina;
  - c. füüsilise isiku, juriidilise isiku, asutuse või üksuse korral: kõik muud nimed, varjunimed, ärinimed, rahakotiaadressid, kui need on kättesaadavad piiravate meetmetega seotud nimekirjades. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangu kaudu nõuetekohaselt põhjendama valikut jätta selline kättesaadav teave sõelumisel kasutamata.

18. Juriidilistest isikutest klientide, füüsiliste isikute, asutuste või üksuste sõelumisel peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad, niivõrd kui see teave on kättesaadav, sõeluma ka järgmist:
- tegelikud kasusaajad omandi kaudu;
  - tegelikud kasusaajad kontrolli kaudu;
  - kes tahes isik, kes väidab end olevat või on volitatud tegutsema kliendi nimel.

4.1.5 Raha- ja krüptovara ülekannete sõelumine

19. Välja arvatud määruse (EL) nr 260/2012 artiklis 5d käsitletud juhtudel, peaksid makseteenuse pakkujad sõeluma raha ülekandeid enne makse saajale rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemist ning krüptovara teenuse osutajad peaksid sõeluma kõiki krüptovara ülekandeid enne saajale krüptovarade kättesaadavaks tegemist, olenemata sellest, kas need tehakse ärisuhte või ühekordse tehingu osana.
20. Makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad peaksid sõeluma kõiki raha- või krüptovara ülekannete osapooli kehtivate piiravate meetmete suhtes. Makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad peaksid piiravate meetmete riskipositsiooni hindamisel pöörama erilist tähelepanu nende makseteenuse pakujate ja krüptovara teenuse osutajate kehtestatud piiravate meetmete eeskirjade ja menetluste korrektsusele ja usaldusväärsusele, kellega nad teevad koostööd, et tagada piiravate meetmete järgimine.
21. Kõiki andmeid, mis võivad olla asjakohased, et hinnata, kas tehingut võivad mõjutada kohaldatavad piiravad meetmed, tuleks sõeluda kohaldatavate piiravate meetmete suhtes. Sõelutavad andmed peaksid sisaldama vähemalt järgmist:
- teave maksja ja makse saaja kohta vastavalt määruse (EL) 2023/1113 artiklile 4;
  - teave algataja ja saaja kohta vastavalt määruse (EL) 2023/1113 artiklile 14;
  - raha- või krüptovara ülekande eesmärk, ning kui teave on kättesaadav ja selle suhtes kohaldatakse piiravate meetmetega seotud riskipositsiooni hindamist, muud vabatekstiväljad, mis annavad lisateavet raha või krüptovara tegeliku saatja/saaja kohta;
  - raha- või krüptovara ülekandes osalevate makseteenuse pakujate ja krüptovara teenuse osutajate, sealhulgas vahendusasutuste ja korrespondentide andmed koos selliste tunnuskoode nagu BIC, SWIFT ja muude tunnuskoode sõelumisega;
  - muud üksikasjad raha- või krüptovara ülekande kohta, sõltuvalt toimingu laadist, liigist, saadud tõendavatest dokumentidest, kui teave on kättesaadav ja selle suhtes kohaldatakse piiravate meetmete riskipositsiooni hindamist;
  - krüptovara ülekande algataja ja saaja rahakotiaadressid, kuivõrd see teave on kättesaadav piiravate meetmetega seotud rahakotiaadresside ametlikes nimekirjades.

22. Kooskõlas suuniste EBA/GL/2024/11 (teabe esitamise nõuete kohta seoses rahaülekannete ja teatavate krüptovaraülekannetega määruse (EL) 2023/1113 alusel) punkti 4.6 sätetega tuleks sõeluda ka mis tahes uut teavet, mis on saadud hiljem, enne või pärast ülekande tegemist.
23. Kui see on krüptovaraülekannete mahu ja arvu alusel asjakohane, peaksid krüptovara teenuse osutajad kaalutlema tehinguseire eesmärgil plokiahela analüüsi lisamist olemasolevasse raamistikku.

4.1.6 Kalibreerimine

24. Makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad peaksid määrama, kuidas kalibreerida automaatse sõelumissüsteemi seadeid, et maksimeerida hoiatusteade kvaliteeti ja saavutada ühemõtteline tuvastamine, tagades samas piiravate meetmete järgimise. Tuginedes oma piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangule ja regulaarsele testimisele, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad tegema vähemalt järgmist:
  - a. määratlema iga kohaldatava piirava meetme jaoks vastete asjakohased parameetrid, mis tõenäoliselt tekitavad mõistliku hoiatusteate, mis võimaldab makseteenuse pakkujal ja krüptovara teenuse osutajal täita oma piiravate meetmete kohustust, kontrollides tõeste positiivsete vastete sõelumiskünniseid, mis on seotud vastete eri protsendimääradega. Kalibreerimine ei tohiks olla liiga tundlik, mis põhjustaks palju valepositiivseid vasteid, ega ka liiga vähetundlik, mille tulemusel ei tuvastata määratud isikuid, üksusi ja asutusi või ei kasutata vabas vormis teavet muude piiravate meetmete jaoks;
  - b. kasutada sõelumissüsteemi, mis võimaldab kasutada algoritmipõhist tehnikat, mis võib vastata ühele nimetusele või sõnajadale ja mille korral sõelutava teabe sisu ei ole identne, kuid selle kirjaviis, muster või heli on peaaegu sama kui sõelumisel kasutatud andmekogumis sisalduv sisu (hägusloogika tehnikad), ning kalibreerida hägusloogika määra oma sõelumissüsteemis.
25. Makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad peaksid otsustama kalibreerimise üle nii enne uue sõelumissüsteemi arendamist kui ka korraliselt, kooskõlas oma piiravate meetmete riskipositsiooni hinnanguga. Nad peaksid dokumenteerima oma põhjendused ja tegema need taotluse korral pädevatele asutustele kättesaadavaks.

4.1.7 Tuginemine kolmandatele isikutele ja tegevuse edasiandmine

26. Makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad peaksid oma eeskirjades ja menetlustes sätestama, mis meetmeid võtavad makseteenuse pakkujad, krüptovara teenuse osutajad või edasiantud teenuse osutajad, et tagada kohaldatavate piiravate meetmete järgimine. Teenuste edasiandmisel peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad, arvestades suuniseid EBA/GL/2019/02, kui asjakohane⁹, kohaldama järgmisi peamisi põhimõtteid:

---

⁹ Suunised EBA/GL/2019/02 edasiandmise korra kohta.

- a. lõplik vastutus õiguslike ja regulatiivsete kohustuste täitmise eest, olenemata sellest, kas konkreetsed ülesanded antakse edasi või mitte, on makseteenuse pakkujatel või krüptovara teenuse osutajatel;
  - b. makseteenuse pakkujate või krüptovara teenuse osutajate ning teenuseosutaja õigused ja kohustused tuleks selgelt määrata ja sätestada kirjalikus lepingus;
  - c. edasiandmise lepingule tuginevad makseteenuse pakkujad või krüptovara teenuse osutajad peaksid jääma vastutavaks teenuseosutaja osutatava teenuse kvaliteedi jälgimise ja järelevalve eest;
  - d. kontsernisese tegevuse edasiandmise suhtes tuleks kohaldada sama reguleerivat raamistikku kui tegevuse edasiandmisel kontsernivälistele teenuseosutajatele.
27. Makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad peaksid kehtestama ja kohaldama vajalikke kontrole tagamaks, et edasiantud teenuste osutajate kasutamine ei tekitaks neile piiravate meetmete rikkumise riski, ning dokumenteerima need kontrollid edasiandmise lepingus.
28. Kui teenuseosutajad peaksid ajakohastama andmeid, mida makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad kasutavad füüsiliste isikute, juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste kohta, kelle suhtes kohaldatakse kohaldatavaid piiravaid meetmeid, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad tagama, et teenusleping minimeeriks riski, et makseteenuse pakkujad või krüptovara teenuse osutajad rikuksid piiravaid meetmeid.
29. Tegevuse edasiandmise lepingute olemasolu korral peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovara teenuse osutajad regulaarselt kontrollima, kas teenuseosutaja täidab lepingust tulenevaid kohustusi, hindama lepinguga hõlmatud teenuste tõhusust ja võtma vajalikke leevendusmeetmeid, sealhulgas pidama lepingu üle uusi läbirääkimisi.
30. Selle jaotise sätted ei mõjuta makseteenuse pakkujate ja krüptovara teenuse osutajate digitaalse tegevuskerksuse kohustusi ja ülesandeid, mis on sätestatud määruses (EL) 2022/2554¹⁰.

4.2 Hoolekus- ja kontrollimeetmed hoiatusteadete analüüsiks

4.2.1 Hoiatusteadete haldamise ja analüüsimise eeskirjad ja menetlused

31. Makseteenuse pakkujatel ja krüptovara teenuse osutajatel peaksid olema kehtestatud eeskirjad ja menetlused piiravate meetmetega seotud hoiatusteadete uurimiseks. Need eeskirjad ja menetlused peaksid võimaldama makseteenuse pakkujatel ja krüptovara teenuse osutajatel kinnitada, kas hoiatusteadete on tõene positiivne vaste, ning kui jah, siis määrata meetmed, mida on vaja kohaldatava piirava meetme järgimiseks.

---

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2554, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 909/2014 ja (EL) 2016/1011 (EMPs kohaldatav tekst), ELT L 333, 27.12.2022, lk 1.

32. Nimetatud eeskirjad ja menetlused peaksid hõlmama järgmist:

- a. sammud, et alustada viivitamatult kõigi võimalike vastete uurimist iga raha- või krüptovaraülekande korral;
- b. makseteenuse pakkujate ja krüptovarateenuse osutajate üldiste andmete säilitamise põhimõtete kohased eeskirjad hoiatusteadete kohta tehtud otsuste dokumenteerimiseks;
- c. käesolevate suuniste punkti 4.2.2 järgimiseks vajalikud meetmed;
- d. eri tasandite poolt läbivaatamine kooskõlas piiravate meetmete riskipositsiooni hinnanguga, rakendades läbivaatamist vähemalt kahe inimese poolt suurema riskipositsiooniga olukordades.

4.2.2 Hoolsusmeetmed hoiatusteadete analüüsimiseks

33. Sõelumissüsteemi genereeritud hoiatusteadete peaks näitama vastava piirava meetme elementi. Hoiatusteadeteid peaksid analüüsima töötajad, kellel on vajalikud teadmised ja kes on piisava koolitusega¹¹.

34. Kui makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad kahtlevad vaste tõesuses, peaksid nad kasutama täiendavat teavet, mida nad võivad omada ja/või hankida, et toetada hoiatusteadete analüüsi ulatuses, kus see teave on kättesaadav, näiteks:

- a. sellise füüsilise isiku, juriidilise isiku, üksuse või asutuse identifitseerimisandmed, mida ei kasutatud sõelumise etapis;
- b. füüsilise isiku elukoha teave ning juriidilise isiku, üksuse või asutuse asukoha või registreeritud aadressi teave, mida ei kasutatud sõelumise etapis;
- c. füüsiliste isikute kodakondsuse teave, mida ei kasutatud sõelumise etapis;
- d. juriidiliste isikute esindus-, juhtimis- ja organisatsioonistruktuur, mida ei kasutatud sõelumise etapis;
- e. kontaktandmed, mida ei kasutatud sõelumise etapis.

35. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid oma eeskirjades ja menetlustes sätestama, kuidas käsitleda juhtumeid, kus pärast täiendavate hoolsusmeetmete kohaldamist ei ole võimalik üheselt tuvastada, et vaste on tõene positiivne vaste, valepositiivne vaste või homonüümne olukord. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid enne teadliku otsuse tegemist hoiduma ülekande osapoolle finantsteenuste osutamisest.

---

¹¹ Vt suunised sise-eeskirjade, menetluste ja kontrollide kohta, millega tagatakse liidu ja riiklike piiravate meetmete rakendamine, punkt 4.4.

4.2.3 Hindamine, kas üksus kuulub nimekirja kantud isikule või on tema kontrolli all

36. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid oma eeskirjades ja menetlustes sätestama, kuidas nad hindavad, kas juriidiline isik või üksus on nimekirja kantud isiku või üksuse omandis või kontrolli all.
37. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid:
- kohaldama kriteeriume, mis on sätestatud ELi nõukogu sanktsioonide suunistes¹² ja ELi nõukogu parimate tavade VIII jaos¹³, et määrata, kas juriidiline isik on teise isiku või üksuse omandis või kontrolli all;
  - kohaldama kriteeriume, mida kasutatakse tegeliku kasusaaja tuvastamiseks vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele¹⁴;
  - kasutama olemasolevaid avalikke teabeallikaid, näiteks omandis olevate ja kontrollitavate üksuste registreid ja tegelike kasusaajate registreid.
38. Kui hinnang jääb ebaselgeks, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad kaalutlema piiravate meetmete rakendamiseks koostööd pädeva riikliku asutusega. Lõplikult vastutavad piiravate meetmete järgimise eest makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad.

4.2.4 Kontrollid ja hoolsusmeetmed valdkondlike piiravate meetmete järgimiseks

39. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid arvestama piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangut, kui määratlevad kontrollimeetmete liigid, mida kohaldatakse piiravate meetmete järgimiseks. Selle raames peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad määrama, millist tehinguga seotud kättesaadavat teavet sõelutakse.
40. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid pöörama erilist tähelepanu valdkondlikele piiravatele meetmetele, mis on seotud konkreetse jurisdiktsiooni või territooriumiga. Selliste piiravate meetmete korral peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad sõeluma kogu alusteavet, mis on seotud raha- või krüptovaraülekandega konkreetse jurisdiktsiooni või territooriumile või sealt välja või raha- või krüptovaraülekannetega, mille on algatanud kliendid, kes teadaolevalt tegutsevad selles konkreetses jurisdiktsioonis või territooriumil. Kui see on kättesaadav, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad sõeluma järgmist:
- kodakondsusriigi (-riikide) ja sünnikoha teave;
  - alalise elukoha või peamise tegevuskoha teave muude aadresside kaudu kooskõlas piiravate meetmete riskipositsiooni hinnanguga;
  - teave riigi kohta, kuhu või kust toimub rahaülekanne, kus tehakse rahaülekanne;

¹² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11618-2024-INIT/en/pdf>, Brüssel, 2. juuli 2024, 11618/24 (ajakohastamine).

¹³ [ELi parimad tavad piiravate meetmete tõhusaks rakendamiseks \(ajakohastamine\)](#) (dokument 11623/24).

¹⁴ Direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punkt 6.

- d. raha- või krüptovaraülekande eesmärk ja muud vabatekstiväljad, milles on lisateave kaupade, laevade, nende kaupade sihtriigi või päritoluriigi kohta, mille eest makse tehakse, kooskõlas piiravate meetmete riskipositsiooni hindamisega.
41. Kui seda põhjendab piiravate meetmete riskipositsiooni hinnang, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad kaalutlema seda, et lisavad oma sõelumissüsteemi asukohatuvastuse vahendeid ja selliseid vahendeid, millega tuvastada ja ennetada selliste IP-aadresside kasutamist, mis on pärit riigist, mille suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, et tuvastada ja ennetada seda riiki mõjutava olukorra tõttu juurdepääsu makseteenuse pakkuja ja krüptovarateenuse osutaja veebikohta ja teenustele seoses tegevusega, mis on keelatud piiravate meetmete korra alusel.
42. Vastavalt oma piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangule võivad makseteenuse pakkujad või krüptovarateenuse osutajad kaalutleda konkreetsete kontrollide kohaldamist, näiteks:
- hankida ärisuhte loomisel asjakohast teavet kliendi äritegevuse liigi ja riikide kohta, kus klient tegutseb;
  - küsida kliendilt lisateavet, näiteks kahesuguse kasutusega kaupade või selliste kaupade kirjelduse, mille suhtes kohaldatakse valdkondlikke piiravaid meetmeid, teavet kahesuguse kasutusega kaupade käitlemiseks vajaliku litsentsi kohta, kauba päritoluriigi, teavet kauba lõppkasutaja kohta;
  - küsida kliendilt üksikasjalikum teavet raha- või krüptovaraülekande eesmärgi kohta;
  - kasutada järgmisi andmeid: laevaregistrid, kinnisvarakirjed ja muud avalikult kättesaadavad andmekogumid (kui need on kättesaadavad).
43. Kui makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad kasutavad funktsioone, millega automaatselt lugeda teavet raha- või krüptovaraülekandega seotud dokumentidest, näiteks optilise märgituvastuse algoritmid või masinloetavad tsoonikontrollid, peaksid nad võtma vajalikke meetmeid, et tagada, et need vahendid koguvad teavet täpselt ja järjepidevalt.

4.2.5 Hoolsusmeetmed piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise katsete tuvastamiseks

44. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid olema kursis piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise tüpoloogiate ja suundumustega. Asjakohased teabeallikad, millest makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid alati lähtuma, peaksid hõlmama vähemalt aruandeid, mida jagavad:
- piiravate meetmete rakendamiseks pädevad asjaomased riiklikud asutused¹⁵ ja/või riiklikud järelevalveasutused;
  - rahapesu andmebürood ja õiguskaitseasutused;
  - asjakohased avaliku ja erasektori partnerlused riiklikul või ELi tasandil;

---

¹⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

- d. ELi ametiasutused¹⁶.
45. Hoosuskohustuse eeskirjad ja menetlused peaksid võimaldama makseteenuse pakkujatel ja krüptovarateenuse osutajatel tuvastada võimalikke katseid piiravatest meetmetest kõrvale hoida, näiteks katseid:
- a. välja jätta, kustutada või muuta teavet maksesõnumites;
  - b. teostada ülekanded isikute kaudu, kes on seotud kliendiga, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid;
  - c. struktureerida raha- või krüptovaraülekandeid, et varjata nimekirja kantud osapoole osalust;
  - d. varjata varade tegelikku kasusaajat või varade kontrolli;
  - e. kasutada raha- või krüptovaraülekandeks võltsitud või petturlikke taustadokumente.
46. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad, kellel on eriti suur risk, et neid kasutatakse kõrvalehoidmise eesmärgil, peaksid samuti kaalutlema selliste maksevoogude koondanalüüsimist, mis saavad riikidesse või saavad riikidest, mille suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, ja riikidest, mida teadaolevalt kasutatakse piiravatest meetmetest kõrvalehoidmiseks.

4.3 Külmutamis- ja aruandlusmeetmed

4.3.1 Rahaülekannete tegemise peatamine ja rahaliste vahendite külmutamine

47. Makseteenuse pakkujad peaksid kehtestama eeskirjad ja menetlused, et viivitamata peatada tegevus, mis genereerib hoiatusteate võimaliku vaste kohta nimekirja kantud isiku või üksusega või mille omanik, valdaja või kontrolli all on nimekirja kantud isik või üksus või mille tegelik kasusaaja on nimekirja kantud isik.
48. Kui makseteenuse pakkujate siseanalüüs sellise hoiatusteate kohta kinnitab, et võimalik vaste on nimekirja kantud isik või üksus või nimekirja kantud isiku või üksuse omandis, valduses või kontrolli all või kelle tegelik kasusaaja on nimekirja kantud isik, peaksid makseteenuse pakkujad viivitamata:
- a. külmutama vastavad rahalised vahendid;
  - b. peatama rahaülekande, mis oleks vastuolus piiravate meetmetega.

4.3.2 Krüptovaraülekannete külmutamine

49. Krüptovarateenuse osutajatel peaksid olema kehtestatud eeskirjad ja menetlused juhuks, kui hoiatusteate siseanalüüs kinnitab, et võimalik vaste on nimekirja kantud isik või üksus või nimekirja kantud isiku või üksuse omandis, valduses või kontrolli all või kelle tegelik kasusaaja on nimekirja kantud isik, et viivitamata külmutada ja blokeerida rahalised vahendid vahekontol,

---

¹⁶ Vt näiteks https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-commission-publishes-guidance-help-european-operators-assess-sanctions-circumvention-risks-2023-09-07_en.

kuni piiravate meetmete rakendamise eest vastutav asjaomane riiklik asutus annab krüptovarateenuse osutajale juhised, mis meetmeid võtta nende rahaliste vahendite suhtes. Lõplikult vastutab piiravate meetmete järgimise eest krüptovarateenuse osutaja.

4.3.3 Aruandlusmeetmed

50. Kohaldatavate liidu ja riiklike nõuete kohaselt peaksid makseteenuse pakkujatel ja krüptovarateenuse osutajatel olema selged menetlused, kuidas teavitada viivitamata või kindlaksmääratud tähtaja jooksul piiravate meetmete rakendamiseks pädevale riiklikule asutusele ja/või pädevale järelevalveasutusele järgmisest:
- mis tahes meetmed, mis võetakse konkreetse ülekande suhtes, mis on seotud piirava meetmega;
  - piiravate meetmete rikkumise tuvastamine ning
  - mis tahes raha- või krüptovaraülekannete tegemine, mis rikub kohaldatavat piiravat meetet, andes teavet asjaolude kohta, näiteks sellise ülekandega seotud vahejuhtumi kohta sõelumissüsteemi toimimises.
51. Kui kahtlustatakse võimalikku kõrvalehoidmist piiravatest meetmetest või kui tuvastatakse rahaliste vahendite või krüptovarade füüsilise isiku, juriidilise isiku, üksuse või asutuse poolt või füüsilisele isikule, juriidilisele isikule, üksusele või asutusele ülekandmise katse, peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad tegema järgmist:
- teavitavad sellest asjaomast riiklikku asutust, kes on pädev piiravate meetmete rakendamiseks, kui seda on konkreetselt nõutud ELi määruses piiravate meetmete kohta;
  - esitavad kahtlase tehingu teate, kui seda nõutakse kohaldatavates õigusaktides.

4.3.4 Erandimenetlused või piiravate meetmete tühistamise menetlused

52. Makseteenuse pakkujatel ja krüptovarateenuse osutajatel peaksid olema eeskirjad ja menetlused, et määrata, kas kohaldatakse vabastusi, litsentsirežiime või erandeid, ning kui jah, siis kuidas tegutseda, et järgida kohaldatavat liidu või liikmesriigi õigust. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid sätestama oma eeskirjades ja menetlustes, mis teavet nad esitavad klientidele, kes soovivad taotleda külmutatud rahaliste vahendite kasutamise erandit, kui selline erand on lubatud kohaldatava õigusraamistiku alusel. See teave peaks sisaldama teavet kliendi õiguste kohta sellises olukorras.
53. Makseteenuse pakkujatel ja krüptovarateenuse osutajatel peaksid olema kehtestatud eeskirjad ja menetlused, millega sätestatakse meetmed seoses rahaliste vahendite ja krüptovaradega, mille suhtes kohaldatakse pärast sellise meetme tühistamist konkreetseid piiravaid meetmeid.

4.4 Piiravate meetmete kohaldamisega seotud eeskirjade, menetluste ja süsteemide jätkuva tõhususe tagamine

54. Tulemuslikkuse tagamiseks peaksid makseteenuse pakkujate ja krüptovarateenuse osutajate piiravate meetmete kohaldamisega seotud põhimõtted, menetlused ja süsteemid võimaldama:
- usaldusväärset tuvastada positiivseid vasteid;
  - pärast positiivse vaste kinnitamist peatama viivitamata kõik rahaülekanded, blokeerima kõik saabuval ülekanded ja hoiustama need vahekontol, külmutama viivitamata rahalised vahendid või krüptovarad ning teatama sellistest meetmetest asjaomasele riiklikule asutusele, kes on pädev piiravate meetmete rakendamiseks, et saada edasisi juhiseid;
  - teatama külmutatud varadest piiravate meetmete rakendamiseks pädevatele asjaomastele riiklikele asutustele ja/või pädevale järelevalveasutusele, nagu on nõutud kohaldatavates õigusaktides, viivitamata või kohaldatavas liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud tähtaegade jooksul;
  - teatama piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise kahtlusest või katsest piiravate meetmete rakendamiseks pädevale asjaomasele riiklikule asutusele või riiklikule rahapesu andmebüroole, kui seda nõutakse kohaldatavates õigusaktides.
55. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid korrapäraselt testima oma sõelumissüsteemi seadeid, et määrata, kas sõelumissüsteem on makseteenuse pakkuja ja krüptovarateenuse osutaja piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangu valguses endiselt asjakohane ja endiselt tõhus. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid piiravate meetmete riskipositsiooni hinnangu alusel määrama kontrollide sageduse ning dokumenteerima need oma eeskirjades ja menetlustes.
56. Sõelumissüsteemi testimisel peaksid makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad tegema järgmist:
- testima sõelumissüsteemi kalibreerimist, nagu on sätestatud punktis 4.1.6;
  - hindama nimekirja haldamise täpsust koos kohaldatavate ja ajakohaste piiravate meetmete kasutamisega;
  - hindama, kas sõelumine hõlmab kõiki kliente ning raha- ja krüptovaraülekandeid, kui see on nõutud;
  - hindama sõelumissüsteemis kasutatavate andmeväljade piisavust ja asjakohasust, näiteks sõelumissüsteemi sisestatud raha- või krüptovaraülekannete ulatust;
  - hindama tehingute automaatse peatamise õigeaegsust;
  - hindama, kas hoiatusteadete analüüsimiseks kättesaadavad protsessid ja ressursid võimaldavad viivitamata teatada tõestest positiivsetest vastetest.
57. Makseteenuse pakkujad ja krüptovarateenuse osutajad peaksid teavitama juhtorganit sõelumissüsteemi olulistest nõrkustest või puudustest ning võtma viivitamata parandusmeetmeid.